

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนและพัฒนาระบบต่างๆที่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งดำเนินธุรกิจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มีทั้งผู้ลงทุนสถาบัน และผู้ลงทุนรายย่อยโดยทั่วไป ต่อมาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดตั้งบริษัทย่อยขึ้นมา ได้แก่ บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เพื่อดำเนินการเป็นศูนย์ซื้อขายตราสารอนุพันธ์ซึ่งถือเป็นทางเลือกใหม่ของการลงทุน ตราสารอนุพันธ์ (Derivatives) เป็นสัญญาหรือเครื่องมือทางการเงินที่มูลค่าของสัญญาขึ้นอยู่กับมูลค่าของสินทรัพย์อ้างอิง (Underlying asset) ตราสารอนุพันธ์แบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น ออปชัน (Options) สวอป (Swap) ฟอว์เวิร์ด (Forward) และฟิวเจอร์ส (Futures) (บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550)

เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2549 บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) ได้เปิดดำเนินการซื้อขาย โดยมี SET50 Index Futures เป็นสินค้าตัวแรก และต่อมาวันที่ 29 ตุลาคม 2550 ได้เปิดการซื้อขายสัญญาออปชันที่อ้างอิงกับดัชนี SET50 (SET50 Index Options) ในฐานะสินค้าลำดับที่สองของตลาดอนุพันธ์ โดยได้รับความสนใจจากนักลงทุนทั้งนักลงทุนสถาบัน นักลงทุนทั่วไปและนักลงทุนต่างชาติ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในตลาดทุน (บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550)

สำหรับออปชัน คือ สัญญาที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือที่จะใช้สิทธิ (Exercise) ซื้อหรือขายสินทรัพย์อ้างอิง (Underlying asset) ในราคาที่ตกลงกันไว้หรือราคาใช้สิทธิ (Exercise price) ภายในระยะเวลาที่กำหนด มูลค่าของสัญญาสิทธิขึ้นอยู่กับราคาของหลักทรัพย์อื่นภายใต้สัญญานั้นหรือทรัพย์สินอ้างอิง (สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน, 2550) ออปชันเป็นตราสารทางการเงินที่มีประโยชน์หลากหลายทั้งการเป็นเครื่องมือในการเพิ่มผลตอบแทนจากการลงทุน การใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนในทรัพย์สินที่อ้างอิง โดยที่นักลงทุนสามารถจำกัดผลขาดทุนได้ รวมทั้งเป็นช่องทางในการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง และยังเป็นเครื่องมือในการประวิงเวลาในการตัดสินใจซื้อหรือขายสินทรัพย์อีกด้วย สำหรับวิธีการทำกำไรในออปชันมีอยู่

2 วิธีหลักๆ คือ Trading โดยการซื้อขายเพื่อทำกำไรจากส่วนต่างของราคาออปชัน (Capital Gain) อีกวิธีหนึ่งคือซื้อออปชันแล้วประกอบสถานะจนถึงวันหมดอายุแล้วตัดสินใจในเรื่องของการใช้สิทธิว่าจะใช้สิทธิหรือไม่ใช้สิทธิ (บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550)

ออปชันที่อ้างอิงกับดัชนี SET50 ถือได้ว่าเป็นทางเลือกใหม่สำหรับนักลงทุน ทำให้ยังไม่มีการลงทุนมากนัก จะเห็นได้จากจำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนทั้งหมดทั่วประเทศที่มีประมาณ 460,000 บัญชี(ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2551) แต่จำนวนนักลงทุนที่เปิดบัญชีซื้อขายอนุพันธ์ทั้งหมดมีเพียง 9,415 บัญชีเท่านั้น (เกสรฯ มัญชุศรี, 2551) และพบว่าปริมาณการซื้อขายจนถึงวันที่ 18 มกราคม 2551 มีปริมาณการซื้อขายทั้งสิ้น 15,690 สัญญาเฉลี่ยวันละ 285 สัญญา จากออปชันที่ทำการซื้อขายทั้งหมด 46 ซีรีส์ ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ณ วันที่เปิดทำการซื้อขาย ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายจำนวนสัญญาซื้อขายออปชันอยู่ที่ประมาณ 1,000 สัญญาต่อวัน(เกสรฯ มัญชุศรี, 2550) ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะนักลงทุนยังไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร นอกจากนี้การจะได้ประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนในออปชันนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดี

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดศูนย์กลางของภาคเหนือและเป็นจังหวัดที่มีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์และจำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของภาคเหนือ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2550) จากการสำรวจบริษัทหลักทรัพย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2551 พบว่ามีบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนทั้งหมด 12,521 บัญชี มีบัญชีซื้อขายอนุพันธ์ประมาณ 250 บัญชี เท่านั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อการลงทุนในออปชันที่อ้างอิงกับดัชนี SET50 ด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นนักลงทุนกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะสามารถลงทุนในออปชันได้ ผลการศึกษารั้งนี้จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของนักลงทุนที่มีต่อการลงทุนในออปชันซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจศึกษาในเรื่องนี้ และเป็นแนวทางสำหรับองค์กรธุรกิจและธุรกิจหลักทรัพย์ในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงบริการด้านการซื้อขายออปชันแก่นักลงทุนเพื่อให้ตลาดการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทนี้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ ต่อการลงทุนในออปชันที่อ้างอิงกับดัชนี SET50

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบทัศนคติของนักลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการลงทุนในออปชันที่อ้างอิงกับดัชนี SET50
2. สามารถนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรธุรกิจในธุรกิจหลักทรัพย์ในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงบริการแก่นักลงทุนเพื่อให้ตลาดการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทนี้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ทัศนคติ (Attitude) คือ ความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น และพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุน ในการลงทุนในออปชันที่อ้างอิงกับดัชนี SET50 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นักลงทุน (Investors) คือ นักลงทุนที่มีบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่

ออปชัน (Options) คือ สัญญาที่ให้สิทธิแก่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง ในการซื้อหรือขายสินทรัพย์อ้างอิง(Underlying asset) ในอนาคต ตามราคา และจำนวนที่ได้ตกลงกันไว้ตามสัญญา ออปชันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ คอลออปชัน (Call Options) และ พุทออปชัน (Put Options) (บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550)

ดัชนี SET50 (SET50 Index) เป็นดัชนีราคาหุ้นที่ใช้แสดงราคาหุ้นสามัญจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 50 หลักทรัพย์ โดยตลาดหลักทรัพย์ฯ จะคัดเลือกหุ้นสามัญที่จะนำมาคำนวณในดัชนี SET50 โดยใช้หลักเกณฑ์ คือ

- ขนาดของกิจการ โดยเป็นหุ้นที่มีมูลค่าตามราคาตลาดสูง
- เป็นหุ้นที่มีสภาพคล่องสูง โดยมีมูลค่าการซื้อขายสูงอย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาที่ผ่านมา
- เป็นหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 6 เดือน

(บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550)

SET50 Index Options คือ ออปชันที่มีดัชนี SET50 เป็นตัวอ้างอิง (บริษัท ตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 2550)